

Ukazuje się od 1949 roku

przyjaciel

przy pracy

10/2013

Miesięcznik wydawany pod patronatem Głównego Inspektoratu Pracy

Ryzyko zawodowe
operatora maszyn i urządzeń
do przetwórstwa
tworzyw sztucznych

Skutki palenia
papierosów w pracy

Dokument
Zabezpieczenia
Przed Wybuchem

**PRACE PRZY URZĄDZENIACH
ELEKTROENERGETYCZNYCH**

Cena: 3,65 zł VAT 5%
Ind. 371548, ISSN 0137-8368
Nakład: 4 000 egz.

Doświadczenia przy aplikowaniu Dokumentu Zabezpieczenia Przed Wybuchem w przemyśle (cz. 1)

Dyrektywa ATEX 1999/92/WE została wprowadzona do polskiego ustawodawstwa w 2003 r. rozporządzeniem ministra gospodarki, pracy i polityki społecznej w sprawie minimalnych wymagań dotyczących bezpieczeństwa i higieny pracy pracowników zatrudnionych na stanowiskach pracy, na których może wystąpić atmosfera wybuchowa, znowelizowanym w 2006 r.

W dniu 8 lipca 2010 r. zostało ono zastąpione nowym rozporządzeniem w sprawie minimalnych wymagań, dotyczących bezpieczeństwa i higieny pracy, związanych z możliwością wystąpienia w miejscu pracy atmosfery wybuchowej (Dz.U. nr 138, poz. 931). Wszystkie te akty prawne wymagały od pracodawcy opracowania tzw. Dokumentu Zabezpieczenia Przed Wybuchem (zwanego skrótowo DZPW), lecz nie precyzowały jego wzoru. Także w literaturze fachowej oraz w wystąpieniach konferencyjnych powielano główne wymagania przedstawione w treści wspomnianych aktów prawnych.

Często nie zwracano też większej uwagi na nadanie DZPW ujednoliconej formy ani na przedstawienie (zalecenie) metod oceny zagrożenia i ryzyka wybuchu, ponieważ ustawodawca nie przedstawił żadnych zaleceń i sugestii w tej kwestii.

Pierwsze próby uporządkowania zasad sporządzania DZPW zaczęto podejmować na konferencjach branżowych czy łamach czasopism poświęconych ATEX i BHP. Do dnia dzisiejszego nie opublikowano oficjalnie żadnej „instrukcji” czy sugestii dotyczących opracowania DZPW.

Jedną z prób uporządkowania zasad sporządzania DZPW podjął Instytut Przemysłu Organicznego w Warszawie pod kierownictwem Tadeusza Piotrowskiego w 2010 r. Jednak poradnik „Jak opracować Dokument Zabezpieczenia Przed Wybuchem w miejscu pracy” dotarł do znikomej liczby czytelników.

Wymienione powyżej akty prawne, a szczególnie ich wartość, są ciągle zbyt mało znane wśród pracodawców małych i średnich przedsiębiorstw przemysłowych. Dla wielu

z nich stanowią one nadal nowość zawierającą niezrozumiałe sformułowania oraz trudne do spełnienia wymagania.

Ze względu na duże zapotrzebowanie na wiedzę praktyczną i teoretyczną wiele firm podejmuje się szkolenia osób w ramach szkoleń podstawowych w zakresie ATEX. Jednakże nic nie zastąpi wielogodzinnego praktycznego szkolenia. Korzystając z wieloletniego doświadczenia oraz przygotowanych przez firmę IHAS kilkuset dokumentów DZPW i ocen eksperckich chciałbym w tym artykule podzielić się zdobytą przez naszą firmę wiedzą i doświadczeniem.

Punktem wyjścia do omówienia zasad opracowania DZPW w oparciu o doświadczenie w aplikowaniu go w przemyśle jest właśnie fakt braku urzędowego wzoru tego dokumentu. Pomimo wielu artykułów, publikacji i poradników jak opracować DZPW, wciąż w praktyce spotykamy liczne przykłady nieprawidłowego podejścia do jego tworzenia.

Elementy składowe Dokumentu Zabezpieczenia Przed Wybuchem

Podstawowe definicje i terminy, jakie powinny być zawarte i omówione w przedmiotowym opracowaniu szczegółowo określa rozporządzenie ministra gospodarki z 8 lipca 2010 r. Znajomość omawianych w nim pojęć pozwala na dokładniejsze zapoznanie się z problematyką przedstawioną w dokumencie.

Mimo iż rozporządzenie nie określa szczegółowo formy jaką należy zachować przy tworzeniu dokumentu DZPW, trzeba jednak wziąć pod uwagę zawarte w nim wskazówki.

R E K L A M A

SANNORT

IHAS
INDUSTRY HAZARD ASSESSMENT SERVICE

SANNORT Sp. z o.o.
27-600 Sandomierz, ul. Ożarowska 75
tel./fax (15) 832 70 68, 833 26 64
info.sandomierz@sannort.pl / www.sannort.pl

Firmy SANNORT Sp. z o.o. oraz IHAS s.r.o. zapraszają na konferencję

Praca w atmosferze wybuchowej – wybrane aspekty i zagadnienia w oparciu o obowiązujące przepisy

- Zakres tematyczny: ▶ ochrona pracowników w obszarach zagrożonych wybuchem, ▶ klasyfikacja obszarów zagrożonych wybuchem, ▶ zasady doboru urządzeń do określonych stref, ▶ ochrona przeciwpożarowa w obszarach zagrożonych wybuchem, ▶ praktyczne aspekty sporządzania Dokumentu Zabezpieczenia Przed Wybuchem, ▶ parametry wybuchowe substancji jako ważne elementy składowe prawidłowo przeprowadzonej oceny ryzyka.

Miejsce szkolenia: Ośrodek Wypoczynkowy „ORLE GNIAZDO HUCISKO”, ul. Orle Gniazdo 20, 42-421 Włodowice / www.orlegniazdo.pl

Termin: 19–21 listopada 2013 r.

Cena: 1 170 zł / osobę obejmuje:

- ▶ udział w konferencji oraz indywidualne konsultacje z ekspertami, ▶ książkę „Ocena ryzyka w miejscach pracy zagrożonych występowaniem atmosfer wybuchowych”, Wydawnictwa SANNORT, ▶ materiały pomocnicze, ▶ wyżywienie: dwa śniadania, dwa obiady oraz dwie kolacje (jedna w formie rautu, druga uroczysta), ▶ noclegi w pokojach dwuosobowych, ▶ parking.

Zgłoszenia przyjmujemy do 12 listopada 2013 r. O udziale w konferencji decyduje kolejność zgłoszeń.

Szczegółowe informacje: Ewa Kondrat – tel./fax (15) 833-26-64, 832-70-68, w. 29 e-mail: ewa.kondrat@sannort.pl
Iwona Marzec – tel./fax (15) 833-26-64, 832-70-68, w. 30 e-mail: iwona.marzec@sannort.pl

Prawidłowo sporządzony dokument powinien zawierać:

1. Podstawę i przedmiot opracowania.
2. Przepisy, normy oraz materiały wyjściowe do przygotowania dokumentu.
3. Podstawowe definicje i terminy.
4. Materiały i fotodokumentację uzyskaną podczas audytu w obiekcie.
5. Listę i opis badanych obiektów lub technologii będących podstawą opracowania.
6. Ocenę ryzyka w oparciu o parametry wybuchowe występujących substancji:
  - a) zapobieganie powstawaniu atmosfery wybuchowej,
  - b) klasyfikacja stref zagrożenia wybuchem.
7. Propozycje zmian technicznych i organizacyjnych.
8. Spis uwag, zmian do wprowadzenia na podstawie przeprowadzonej analizy ryzyka.
9. Wzór zezwolenia na wykonanie pracy.
10. Oświadczenie pracodawcy.
11. Spis osób zapoznanych z treścią dokumentu.

Celem opracowania dokumentu, jest przede wszystkim usystematyzowanie wymagań spoczywających na pracodawcy i zweryfikowanie stanu obiektów i/lub technologii pod kątem obowiązujących przepisów. Podstawowym założeniem jest dążenie do ograniczenia atmosfery wybuchowej, jej zakresu oraz określenie długości jej występowania.

Opracowywaną Ocenę ryzyka będącą elementem składowym DZPW należy opierać o normy:

- PN-EN 13463-1 Urządzenia nieelektryczne w przestrzeniach zagrożonych wybuchem cz. 1. Podstawowe założenia i wymagania.
- PN-EN 60079-10-2 Atmosfery wybuchowe – Część 10-2: Klasyfikacja przestrzeni – Atmosfery zawierające pył palny
- PN-EN 60079-0 Atmosfery wybuchowe – Część 0: Urządzenia – Podstawowe wymagania.
- PN-EN 60079-14 Atmosfery wybuchowe – Cz. 14: Projektowanie, montaż i dobór instalacji elektrycznych.
- PN-EN 1127-1 Atmosfery wybuchowe – Zapobieganie wybuchowi i ochrona przed wybuchem – Część 1: Pojęcia podstawowe i metodyka.
- PN-EN 14491 Systemy ochronne odciążające wybuchy pyłów.
- PN-EN 15089: 2010 Systemy izolowania wybuchu.
- PN-EN 14373: 2006 Systemy tłumienia wybuchu.
- PN-EN 62305-1 Ochrona odgromowa – Cz. 1: Zasady ogólne.
- PN-EN 13237 Przestrzenie zagrożone wybuchem – Terminy i definicje dotyczące urządzeń i systemów ochronnych przeznaczonych do użytku w przestrzeniach zagrożonych wybuchem.
- PN-E-05204:1994 Ochrona przed elektrycznością statyczną – Ochrona obiektów, instalacji i urządzeń – Wymagania.

Ing. Tadeáš Podstawka, Ph.D.
IHAS s. r. o.

R E K L A M A

IHAS

INDUSTRY HAZARD ASSESSMENT SERVICE

TWÓJ PARTNER
W DZIEDZINIE ATEX

- ▶ Opracowywanie Dokumentu Zabezpieczenia przed Wybuchem (DZPW)
- ▶ Analizy Ryzyka Wybuchowego
- ▶ Klasyfikacja Stref Zagrożenia Wybuchem
- ▶ Badanie charakterystyk pyłów
- ▶ Opracowywanie analizy HAZOP i SIL
- ▶ Przygotowywanie koncepcji prewencji przeciwybuchowej
- ▶ Obliczenia wytrzymałościowe dla urządzeń
- ▶ Ekspertyzy dla: pyłów, gazów i par
- ▶ Przeprowadzanie certyfikacji CE dla maszyn i urządzeń
- ▶ Sporządzenie instrukcji bezpieczeństwa pożarowego
- ▶ Opracowywanie scenariusza rozwoju zdarzeń w czasie pożaru
- ▶ Uzgodnienia ppoż. dokumentacji
- ▶ Szkolenia i seminaria o tematyce ATEX

IHAS s.r.o.
 734 01 Karviná-Ráj, Borovského 262/98
 Česká republika
www.ihas.cz | PL tel.: 609 220 475

R E K L A M A

Internetowe Centrum Dystrybucji

Wyposażenie stanowisk pracy

- ↳ Apteczki, pierwsza pomoc
- ↳ Maty, wykładziny ergonomiczne
- ↳ Ochrona słuchu
- ↳ Pysznice, natryski, myjki
- ↳ Znaki BHP, PPOŻ, piktogramy

Więcej na:

www.ICD.pl

www.przyjacielprzypracy.pl